N°. 32. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zondag 26 Mei.

Eenige aanmerkingen betrekkelijk het vonnis der arrondissements-regtbank te Arnhem en het arrest van het provinciale geregtshof van Gelderland, tegen den uitgever der Arnhemsche Courant *gewezen, ter zake van een ingezonden artikel betrekkelijk het Leidsche postkantoor, gegrond op het* in onbehoorlijken staat *aankomen van eenen brief te Elburg, die* in behoorlijken staat *op het postkantoor te Leiden bezorgd was.*

Artikel 367 van het ons nog steeds regerend Fransche wetboek luidt: »schuldig aan het wanbedrijf van laster zal zijn die, — — in een gedrukt geschrift dat — — verkocht of verspreid is geworden, aan *iemand*, wie hij ook zij (*à un* individu *quelconque*), daden te last gelegd zal hebben (*aura imputé*) welke, in geval zij plaats hadden, dengenen tegen wien zij uitgebragt zijn (*articulés*; ten onregte vertaalt men dikwijls *geduid*; het woord *articuler* heeft die beteekenis nimmer gehad) aan correctionele vervolging of slechts aan de verachting of den haat der burgeren bloot zou stellen."

En artikel 2 der wet van 16 mei 1829, *houdende aanvulling van eenige gapingen in het wetboek van strafregt*, maakt deze bepalingen ook toepasselijk »op de misdrijven van laster en hoon aangedaan aan openbare autoriteiten of aan ligchamen uit meer dan een persoon bestaande, al is het ook dat geen persoon uitdrukkelijk zij aangeduid."

Nu was er in de *Arnhemsche Courant* een artikel opgenomen, luidende:

(Van zeer goeder hand wordt ons het volgende toegezonden).

Postkantoor te Leiden.

»Het schijnt te blijken, dat de brieven op het postkantoor te Leiden »soms worden geopend. Men verzoekt de redactie der *Arnhemsche Courant*, gelijk die der andere dagbladen, dit ter algemeene kennis te willen brengen; tot waarschuwing van ieder, die brieven naar of te Leiden »in te zenden heeft; tot waarschuwing bovenal van de algemeene administratie, gehouden en gezind om den ingezeten te dekken tegen een misbruik van vertrouwen, niet min schandelijk of hatelijk dan eenig ander, »waartegen men den regter te hulp roept."

Dienaangaande levert de directeur van het postkantoor te Leiden eene klagt in, en later voegen zijne [illegible] ondergeschikten, [illegible] onderbrengers zich met hem als civiele partij, bij de actie van het publiek ministerie.

De arrondissements-regtbank, in het aangeklaagde artikel geene te last-legging (*imputation*) aan *eenen persoon* (*individu*) vindende, condemneert den uitgever op grond van art. 2 der wet van 16 mei 1829; zij beschouwt dus een postkantoor als eene openbare autoriteit of ligchaam uit meer dan een persoon bestaande.

Het provinciale geregtshof van Gelderland daarentegen zegt: neen; een postkantoor is geene openbare autoriteit of ligchaam, gelijk zulks in gemeld artikel bedoeld wordt, maar condemneert den uitgever op grond van art. 367 van het fransche strafwetboek. »Ofschoon — zegt het hof — ofschoon ook in art. 367 van het strafwetboek moge worden gevorderd dat aan *iemand, wie het ook zij* (*à un* individu *quelconque*) daden worden te laste gelegd;" — vermits »hieronder onmiskenbaar moet worden gerangschikt elke *aantijging*, al mogt dezelve ook tegen meerdere personen zijn *gerigt*, wanneer slechts de persoon of de personen, aan welke de daadzaken worden te laste gelegd, genoegzaam zijn aangeduid."

Het zij ons geoorloofd te vragen: indien »daaronder *onmiskenbaar* moet worden gerangschikt *elke aantijging*, *al* mogt dezelve ook tegen *meerdere personen* zijn gerigt" — waartoe dan art. 2 der wet van 16 mei 1829, inhoudende *aanvulling* van eenige *gapingen* in het wetboek van strafregt? —

Art. 367 toch had gezegd: *à un individu quelconque*, dat is aan eenig persoon, of zoo men liever wil: *aan iemand, wie hij ook zij;* of aan iemand, *wie ook*, zonder eenige uitzondering; onder deze uitdrukking waren dus natuurlijk ambtenaren zoowel als ambtelooze burgers begrepen; want een ambtenaar zal toch wel ook een *individu quelconque* wezen: waartoe dus het nadere art. der wet van 16 mei; indien onder art. 367 onmiskenbaar moest worden gerangschikt *elke aantijging*, *al mogt* dezelve ook tegen *meerdere* personen zijn gerigt, wanneer slechts die personen genoegzaam zijn aangeduid?

Ware dit wezenlijk de bedoeling, de onmiskenbare bedoeling van art. 367, dan kon immers op grond van dat artikel laster aan eene openbare autoriteit of ligchaam uit meer dan een persoon bestaande worden vervolgd? en dan zou onze wetgeving een nutteloos werk hebben verrigt door art. 2 der wet van 16 mei daar te stellen.

Behoudens allen eerbied, gelooven wij dat het provinciaal geregtshof zich in zijne explicatie zeer vergist heeft. Art. 367 neemt *individu's*, bepaalde, *bijzondere* personen in bescherming; want zekerlijk indien men *twee* of *drie personen* gelasterd had, zou het misdrijf niet minder strafbaar wezen dan wanneer het tegen *eenen* was gepleegd. Maar art. 367 begeerde dat de persoon of de personen *bepaald* zouden worden genoemd, dat men JAN of JAN en WILLEM eene daad zou hebben *te last gelegd*, die JAN, of JAN *en* WILLEM *levens*, zoude blootstellen aan correctionele vervolgingen of verachting. Maar art. 367 bedoelde geenszins een ligchaam, dat op verschillende tijden uit verschillende personen bestaan kan, bedoelde zelfs niet eene imputatie eventuëel aan JAN *of* WILLEM *of* PIETER gedaan; want dan was er geene daad te last gelegd aan een *individu*, aan een ondeelbaar persoon.

Indien onze regering ons geen eigen strafwetboek wil of kan geven, en ons voortdurend naar Fransche strafwetten beheerscht, dan moet men ten minste die Fransche wetten toepassen in den zin welken de Fransche woorden daaraan geven. De burger die om te weten wat hij doen mag en laten moet, den officiëlen tekst raadpleegde en de Fransche woorden in hunne ware beteekenis opnam, moet niet blootstaan aan de gevolgen van regterlijke onkunde in het Fransch, en aan de Fransche woorden geene beteekenis zien geven, die er geen Franschman aan geeft. Men raadplege den *Dictionnaire de l'Académie;* men raadplege den algemeen aangenomen *Dictionnaire universel de la langue Française rédigé d'après le dictionnaire de l'académie et ceux de* WAILLY, LAVEAUX, GATTEL, BOISTE, *etc. par* C. NODIER *et* V. VERGER, *5me. édition*, en leze daar de omschrijving van het woord *individu*: »*Être particulier de chaque espèce qui ne peut être divisé en d'autres êtres semblables ou égaux. — Une personne.*"

Ook het woord *imputer* heeft eene bepaalde beteekenis. *Imputer à un individu quelconque*, beteekent *aan eenigen persoon te last leggen*, maar dan ook *bepaaldelijk* aan *eenen persoon*, of bepaaldelijk, niet eventuëel, aan twee of meer personen; aan JAN en WILLEM niet aan JAN *of* WILLEM. Een Franschman zegt nooit: *tel crime* of *tel délit a été imputé à* PIERRE *ou* PAUL.

Wij kunnen dus volstrekt niet inzien dat er in het vervolgde artikel iets aan eenen persoon te laste gelegd is; *imputé à un individu.*

Nog een woord dat wij gaarne in deszelfs wezenlijke beteekenis zouden zien bezigen, is het woord *articuler*. Art. 367 van het *Code Pénal*, van de te last gelegde daden sprekende, zegt [illegible] *lesquels ils ont été* articulés; dit beteekent geenszins [illegible] wien zij *geduid* zijn" maar »tegen wien zij bepaaldelijk beweerd zijn. Men sla nogmaals den aangehaalden dictionnaire op en leze bij het woord ARTICULER: »*Prononcer nettement et distinctement. En terme de palais:* articuler des faits, *les annoncer, les déduire par articles. Articuler un fait*, L'AFFIRMER POSITIVEMENT ET LE CIRCONSTANCIER. Dit is de beteekenis waarin art. 367 het woord *articuler* bezigt. In het vervolgde artikel der courant wordt er geene daadzaak *stellig verzekerd*, articulé. Er wordt slechts gezegd *het schijnt* te blijken. Er is een groot verschil tusschen iets *aan te duiden*, of *te duiden* en tusschen iets *te beweren*, *te verzekeren*, *articuler*.

Wanneer men zegt: *het schijnt* te blijken, dat *op* het postkantoor te Leiden soms de brieven worden geopend; dan is er geen feit verzekerd, *articulé;* aan geen *persoon* te last gelegd, *imputé à un individu.*

Het ware misschien niet overbodig geweest, in een land waar men de burgers naar Fransche wetten regeert, aan de hoogescholen ook een examen in de Fransche taal te laten afleggen; want welligt zou het aan eenigen twijfel onderhevig kunnen zijn, of wel iedere juris utriusque doctor op de Fransche school van zijn provincie-stadje genoegzaam in die taal is doorgedrongen om de woorden niet geheel anders toe te passen, dan men in Frankrijk gewoon is te doen.

Zoo wel de Geldersche raadsheeren echter als de Arnhemsche regters schijnen te hebben gevonden, dat de woorden: *het schijnt* te blijken geene eigenlijke *imputatie* behelsden, geene daadzaak *articuleerden*, want zij beroepen zich op de *strekking* van het artikel en de bovengestelde verklaring dat het van *zeer goeder hand* toegezonden is. [illegible] die er geenszins, gelijk beweerd is, bijgevoegd zijn om den [illegible] sterken; zullen wij in een volgend nommer de [illegible]

EGYPTE en SYRIE.

Alexandrië, *26 april*. Uit Konstantinopel heeft men reeds vernomen dat het den admiraal *Roussin* is gelukt, den sultan tot den vrede te bewegen. Tot daartoe was hij ontoegankelijk voor alle diplomatische bemoeijingen in deze, en scheen vast besloten te hebben, *Mehemed-Ali* te vernietigen of tot gehoorzaamheid terug te brengen. De Turksche armee onder *Hafis*-pacha was tot op nagenoeg 50,000 man gebragt, zij was reeds de grenzen genaderd, en in Syrië twijfelde niemand meer, het minst *Ibrahim*-pacha, aan de spoedige uitbarsting van den oorlog. Alle toebereidselen waren gemaakt om terstond, bij den eersten aanval der Turken, Anatolië binnen te rukken. *Soliman*-pacha zou met 35,000 man door de engte van Kullek trekken, terwijl *Ibrahim* met 40,000 man op de oostelijke zijde aanrukken zou. Wel heeft de sultan de verklaring gegeven, van niet te zullen aanvallen, — maar de zaken staan nog altijd op dezelfde hoogte, de armeën zijn dreigend tegenover malkander gelegerd, de haat en de kuiperijen vermeerderen dagelijks, en daar niemand om ontwapening denkt, maar ieder dagelijks zijne armee versterkt, zoo kan men zich gemakkelijk voorstellen, dat bij de wederkeerige verbittering en strijdlust slechts een onbeduidende schok noodig is, om, in spijt van alle diplomatie, den strijd te beginnen. Hierbij komt, dat het herwaarts oprukken van *Kurschid*-pacha uit Arabië dagelijks dreigender wordt. Hij bevindt zich aan de Persiche golf en moet zich reeds van een eiland deszelven, niet ver van den mond van den Schat-el-Arab, zoo als de vereenigde Euphraat en Tigris daar genoemd wordt, meester hebben gemaakt. De Engelsche consul heeft wel hevig daartegen geprotesteerd, de ontruiming van hetzelve verlangd, en verklaard dat iedere verdere voorwaartsche beweging der Egyptische troepen als eene oorlogsverklaring aan Engeland te beschouwen zij, — maar de pacha, zoo het schijnt, bekreunt zich weinig om deze verklaringen, en kan ook bij den grooten afstand van Kairo tot den Perzischen zeeboezem schielijk opgekomen gebeurtenissen moeijelijk vooruitzien en naauwelijks verhinderen. Van den anderen kant verlangt de overste *Campbell* dringend den doortogt van 6000 man Engelsche troepen, welken de pacha geen lust heeft toe te staan, en zich daarbij beroept op eene eerst te verkrijgen toestemming van den sultan, zonder wiens wil en bevel hij immers niets doen mag. Men ziet dat den pacha zijne vasallen-ondergeschiktheid toch ergens goed toe is.

ITALIE.

Rome, *11 mei*. Z. H. de paus is gisteren middag met een talrijk gevolg naar Villa Malta gereden om bij Z. M. den koning van Beijeren een bezoek af te leggen. Z. M. de koning ontving het opperhoofd der kerk aan den ingang zijner woning en voerde Z. H. zelf in de receptie-zaal, alwaar zij langen tijd met elkander in gesprek bleven. — Voortdurend komen hier veel vreemdelingen aan, om het feest der heiligspreking bij te wonen. — De bekende graaf *Toreno* heeft zich reeds sinds langen tijd alhier opgehouden, zonder verlof te kunnen bekomen, om Napels te bezoeken.

OOSTENRIJK.

Weenen, *14 mei*. De pausselijke nuntius alhier heeft aan de geestelijkheid den wensch geuit, dat zeer veel leden derzelve bij het ophanden zijnde feest der heiligspreking in Rome verschijnen mogten, ten welken einde vele bisschoppen en andere geestelijken van de regering verlof tot de reis bekomen hebben. Het is waarschijnlijk dat door Zijne Heiligheid bij deze gelegenheid ook de nieuwste conflicten der katholieke kerk ter sprake gebragt zullen worden.

Weenen, *15 mei*. De gisteren hier ontvangen berigten uit Konstantinopel van 1 mei melden, dat *Hafis*-pacha op den 15den april, uithoofde van volslagen gebrek aan voorraad, het leger uit het kamp van Malattia heeft doen opbreken en naar Samisat aan den Euphraat, 15 mijlen van de Syrische grenzen, laten marcheren, om voor hetzelve, ten opzigte van de proviandering, eene voordeeliger stelling te bekomen. Deze zijwending is wel geene formele terugtogt, in alle geval echter geene oorlogzuchtige beweging, en zeker nader aan gene dan aan deze verwant. Overigens [illegible] ook deze nieuwste berigten van de gegrondste hoop op het behouden van den vrede.

Weenen, *16 mei*. [illegible] de instructiën der afgevaardigden tot den volgenden [illegible] geenszins zoo geruststellend, als men vermoed had. Ook hier wil de oppositie eenen bijna formelen tegenstand tegen de regering zoeken te bewerken, en namelijk de gestrengheid der justitie tegen staatsmisdadigers krachtig tegenwerken.

ENGELAND.

Londen, *21 mei*. Brieven uit Bombay van 23 maart ll. houden het berigt in, dat de Perzische bevelhebber van Herat deze stad aan de Engelschen heeft overgegeven, tegen verzekering van een aanzienlijk maandelijksch pensioen. Herat wordt thans door vier Engelsche officieren beheerd.

— Volgens berigten uit Birmingham, was de rust aldaar zondag morgen ll. volkomen hersteld.

Londen, *22 mei*. Het diner, hetwelk eergisteren door de Russische handels-compagnie is gegeven aan Z. Keiz. H. den grootvorst troonopvolger is van wezenlijk staatkundige beteekenis geweest. Men heeft bij de aldaar gehouden toespraken het bewijs gekregen, dat men van de Britsche zoowel als van de Russische zijde het uiterste wil aanwenden, om eene botsing tusschen beide landen te verhoeden. Uit den inhoud van eenige dier toespraken kan men echter onmiskenbaar de spanning gevoelen, welke nog voor korten tijd, en eenigermate nog, tusschen Engeland en Rusland bestaan heeft, en dat meer dan gewone opofferingen beiderzijds noodig zijn geweest, om den wedijver niet in haat tegen elkander te doen ontbranden.

Er is geen twijfel aan of het bezoek van den Russischen Grootvorst (de vrucht van eene edelmoedige opwelling van keizer *Nikolaas*) zal goede uitwerkselen voortbrengen, en de twee natiën weder tot elkander doen naderen. Zal dit echter van langen duur zijn? Zal aan den kant van Rusland het drijven der Tories tegen de stijgende magt van het gebied der Czaars; aan onzen kant, de noodzakelijkheid om Frankrijk niet te zeer voor het hoofd te stooten, niet veel van hetgeen thans gebouwd is weder vernietigen. Zonder in het minst tot die kwade voorspellers te behooren, waarvan graaf *Pozzo di Borgo* te dezer gelegenheid gesproken heeft, mogen wij zulks wel als vast stellen.

De Russische compagnie, welke thans op zulk eene uitstekende wijze den grootvorst heeft onthaald, dagteekent reeds van de dagen van *Eduard* en koningin *Elisabeth*. In 1567 kwam reeds een gezantschap van *Iwan* uit Moskou in Londen aan. Dien ten gevolge werd de Russische compagnie opgerigt, met onzen beroemden zeeman *Sebastiaan Cabot* aan het hoofd. Onder *Elisabeth* verscheen een nieuw aanzienlijker gezantschap uit Moscovie, hetwelk een voor Engeland zeer voordeelig verbond met het nog in halve barbaarschheid liggende noordsche rijk ten gevolge had, hetwelk tot dusverre de beste gevolgen heeft opgeleverd. Doch het is, gelijk men weet, de ontzettende uitbreiding van Ruslands magt, en ook deszelfs toenemende handel- en zee-grootheid, welke velen hier te lande bekommert en naijverig maakt. Vooreerst zal oogenschijnlijk de goede verstandhouding wel voortduren.

— Men heeft berigten uit de Vereenigde Staten, van den 26sten april, volgens welke de handel merkelijk verlevendigde, na het bekomen van vredelievende tijdingen uit Groot-Britanje. Het grens-geschil zal welhaast geëindigd zijn. Er hebben inmiddels nog voortdurend plundertogten en brandstichtingen van beide zijden plaats. Daaraan zal wel geen perk gesteld worden, zonder strenge maatregelen.

— De jongste tijdingen uit Jamaika luiden steeds ongunstig. Er hadden zich aldaar staatkundige vereenigingen gevormd. Dezelve zijn weinig geschikt, om er de rust te behouden.

— Het schijnt dat ontevredenheid ook tot onze O. I. bezittingen overslaat. Men meldt uit Ceylon, dat er niet geringe spanning bestaat, ten gevolge van eenen maatregel nopens den verkoop van landen, die genomen was om onze Australische bezittingen te bevoordeelen.

FRANKRIJK.

Parijs, *22 mei*. De regering heeft per telegraaf uit Algiers van den 18den het berigt ontvangen, dat de stad en haven van Gigelli, tusschen Buggia en Stora gelegen, door de Franschen te land en te water aangevallen en dien ten gevolge in hunne magt gevallen is. Dit is een geschikt punt om de Kabylen beter in ontzag te houden.

De voorbereidende beraadslaging over de wet der geheime gelden, die gisteren in de bureaux van de kamer der afgevaardigden heeft plaats gehad, is hoogst belangrijk geweest. Alle gevoelens stemden daarin overeen, dat men een gouvernement niet vermogt te berooven van deze soort van crediet, opdat het de middelen bezate ter verijdeling van de komplotten, welke tegen de openbare rust konden worden gesmeed.

Alzoo is door de schakeringen der kamer eenstemmig het beginsel der geheime gelden erkend geworden.

— Er zijn te Bayonne officiele berigten uit het hoofdkwartier van don *Carlos* aangekomen, meldende dat deze, om het [illegible] van Guardamino voor deszelfs dappere hoewel niet [illegible] van die redoute te beloonen, bepaald heeft dat [illegible] korporaal tot den hoogsten graad toe, eenen rang hooger [illegible] dat al de soldaten tot sergeanten zullen worden [illegible] buitendien in een persoonlijken [illegible] decoratie der orde van San Fernando van de tweede klasse verleent.

— Het onderzoek tegen de belhamels van den jongsten opstand wordt ijverig voortgezet. Uit alles schijnt te blijken, dat de meeste personen, die aan de oproerige toonelen van den 12den en 13den dezer hebben deel genomen, reeds vroeger bij dergelijke gelegenheden zich insgelijks op den voorgrond hebben gesteld. Het getal der gevangenen bedraagt nog altijd meer dan 200, en er worden dagelijks nieuwe arrestatiën bewerkstelligd.

Opmerkenswaardig is het, dat gisteren, op het oogenblik dat de koning de tentoonstelling van de voortbrengselen der nationale nijverheid bezocht, een persoon in hechtenis is genomen, bij wien een dolk is gevonden.

— Gisteren heeft de heer *Thiers* op de Tuileriën het middagmaal gehouden. Deze bijzonderheid geeft stof tot velerlei gissingen, en men beweert zelfs, dat er questie zoude zijn, om aan dezen staatsman eerlang de portefeuille van buitenlandsche zaken op te dragen.

BELGIË.

Brussel, 23 mei. Heden middag is alhier een kabinetsraad gehouden, waarin moet besloten zijn, om *onmiddellijk* tot de ratificatie der vredestractaten over te gaan.

— De minister van oorlog heeft bevel gegeven, om op nieuw het garnizoen van Venlo met 500 man te verminderen.

— De senaat heeft heden ten 3 ure eene zitting gehouden, waarin de rapporten zijn uitgebragt over de onderscheidene wets-ontwerpen, welke dezer dagen door de afgevaardigden zijn aangenomen, ter verzekering van de uitvoering der tractaten van 19 april.

Onder anderen, heeft de daartoe betrekkelijke commissie, bij monde der graven *de Baillet* en *Quarré*, eenparig de aanneming voorgesteld der wetten, ten aanzien van de terugbetaling van den tol op de Schelde aan de schepen van alle natiën, en tot voldoening aan Holland van de halfjarige rente der ten laste van België gebragte schuld.

— Het groote staatkundige proces heeft dezen morgen eenen aanvang genomen. Van af negen ure stond eene aanzienlijke volksmenigte voor het lokaal van het hof van assises, alwaar de beschuldigden *Barthels* en *Kats* zich reeds bevonden te midden eener ongewoon groote menigte van gendarmerie en policie-agenten. Ten 10 ure werd de audientie geopend door het daarstellen van den Jury, waarna de advokaat-generaal *d'Anethan* de akte van beschuldiging en de arresten van renvooi van het koninklijke geregtshof voorlas. De heeren *Barthels* en *Kats* werden vervolgens verhoord aangaande de daadzaken en omstandigheden der misdaden, voor welke zij te regt staan. De eerstgenoemde heeft alles met eene houding van hoovaardigheid en voldoening erkend en rondweg verklaard dat zijn oogmerk was om het land te revolutioneren, een regt hetwelk, zeide hij, door de revolutie van 1830 was bekrachtigd.

— In den *Commerce Belge* leest men:

Men verzekert dat gisteren de laatste instructiën betreffende de uitwisseling der ratificatiën van het traktaat van 19 april aan den heer *van de Weyer* zijn toegezonden en dat de graaf *Lehon* naar zijnen post niet is terug gekeerd dan na het bewijs erlangd te hebben, dat zich dienaangaande geene moeijelijkheden meer kunnen opdoen.

— Het *Journal d'Anvers* bevat hetgeen volgt:

Wij vernemen met genoegen, dat het gouvernement gewijzigd heeft de maatregelen, die tegen de inwoners van Holland genomen worden, en dat dezen voortaan op denzelfden voet als alle andere vreemdelingen in België toegelaten zullen worden.

NEDERLANDEN.

Nijmegen, 23 mei. Aanstaanden zaturdag wordt Z. D. H. de oudste zoon van den hertog *van Saxen Weimar* alhier begraven. De begrafenisplegtigheden zullen zeer eenvoudig zijn, en Z. D. H. slechts met de eerbewijzen, een officier toegekend, naar de grafplaats gebragt worden. De droefheid van HH. DD. HH. de hertog en hertogin van Saxen Weimar is groot, daar hunne ouderliefde voor dezen telg onbegrensd was.

Mengelwerk.

De schoone slaapster in het bosch.

XIII.

TROOSTREDE EENS DROOMERS AAN DEN UITGEVER VAN DE ARNHEMSCHE COURANT.

Ik heb eene onvoorzigtigheid gedaan: ik had als voorwaarde van mijnen langen slaap moeten stellen, dat ik geheel vreemd zou blijven aan hetgeen verder op de aarde gebeurde, want thans ben ik waarlijk de lotgenoot van al de teleurstellingen en onheilen, welke mijne vrienden treffen, en zij hebben er ondervonden, mijne vrienden!

Je connais le malheur et j'y sais compatir.

Ik wil hen dus troosten en wel u in de eerste plaats, waarde uitgever der *Arnhemsche Courant*, die zoo trouw mijne droomen hebt aangeteekend; op het eerste oogenblik riep ik voor u met den *Misantrope* uit:

Quoi! contre ma partie, on voit tout à la fois
L'honneur, la probité, la pudeur et les lois,
On publie en tous lieux l'équité de ma cause,
Sur la foi de mon droit mon âme se repose:
Cependant je me vois trompé par le succès,
J'ai pour moi la justice et je perds mon procès!

Maar die uitbarsten drift van eenen ongelukkigen pleiter bekoelde al ras; zoo ben ik; een ondersteld vermoeden doet mij tot in het wit der oogen kleuren, het kwaad aan mijne vrienden aangewreven of aangedaan jaagt mij het bloed naar het hoofd; maar weldra herneemt de koude rede hare regten en eindelijk kies ik de belagchelijke zijde der zaak tot troostster. — Tot die laatste gelukkige periode ben ik gekomen en ik kan dus balsem in uwen boezem werpen. —

Eerst meende ik de zaak als eene fabel voor te stellen, en, in plaats van eene vergadering van visschen, *den brief*, *het lak*, *den ouwel*, *het cachet* en *den bezem*, *den kwast* en *de spuit* der schoonmaaksters sprekende in te voeren, om zoo doende te bewijzen, dat het reeds zeer aanzienlijk aantal uwer beschuldigers ten minste met zoodanig getal behoort te worden vermeerderd, dat al de griffiers van al de regtbanken hun leven zouden hebben te slijten, alleen om de namen der klagers op te lezen.

Maar dat zoude eene verdediging zijn en geene troostrede; als *de brief* in ciceroniaansche taal zijne regten had verdedigd, *het cachet*, *à la* WALTER SCOTT, zijn wedervaren in de diverse schuilhoeken van achterdocht en nieuwsgierigheid had verhaald, dan zoudt gij maar altijd herhalen:

Eene maand gevangenis,
Boete en vergoeding,
Ontzetting der regten, bij art. 42 van het strafwetboek bepaald.

En dergelijk refrein is gemaakt om den besten spreker van zijn stuk te brengen; maar ik, die u prijs, wiens achting voor u niet met het schrapsel van eenen nagel vermindert, al pasten, omdat gij hebt geschreven, *het schijnt te blijken*, *enz.* de vijfhonderd regters, waarmede Nederland is gezegend, art. 367 drie honderd zeven en zestig maal op u toe; — ik moet u toch eenige troost-redenen doen toekomen. *Eene maand* gevangenis is eene nuttige en aangename afzondering van meerendeels kruipende en laftartige wezens, waarvan de omgang, wanneer hij te druk is, aanstekend en verpestend is; — eene maand of dertig dagen, dat is zeven honderd twintig uren of drie en veertig duizend twee honderd minuten, — het is niet de moeite waard om van te spreken; al aanstonds slaapt gij de helft er van, want men slaapt *delicieus* in de gevangenis: dieven hebt gij er niet te vreezen, noch brand; al liet de justitie en de policie de geheele wereld aan haar lot over, zoodat een ieder bloot stond, om bestolen en vermoord te worden, dan zoude hare zorg voor de gevangenis toch niet verslappen; even als de regtvaardigheid, van de aarde gebannen, zich, naar het zeggen eens hovelings, in het hart der koningen terugvindt, zoo verschuilt zich de alom belaagde veiligheid in de gevangenissen. — Den overigen tijd brengt gij niet alleen door in nuttige overdenkingen, maar meer bijzonder om iets af te werken of in orde te brengen, hetwelk reeds lang moest zijn gedaan. — Elk werkzaam man heeft het een of ander te doen, waartegen hij opziet, waartoe hij maar niet komen kan; wel nu, een maandje gevangenis en juist dat onbegonnen werk wordt afgedaan. — Voor mijnen slaap zoude ik zeer wel hebben gedaan, mij jaarlijks tot eene maand gevangenis te veroordeelen. — En dan, het genot klimt naar mate van de ontbering, als de maand om is, dan zijt gij tienmaal gelukkiger dan allen die op vrije voeten zijn geweest, en geloof niet dat er u iemand minder om zal achten; niet in het minste, die tijden zijn voorbij; diep is in het hart van ieder gegriffeld, »*le crime fait la honte et non pas l'échafaud*;" integendeel men wijst op u en zegt, ziedaar den man die heeft geschreven; »Het schijnt te blijken, dat enz." en die eene maand vast zat, omdat het hem bleef schijnen te blijken. In den tijd waarin wij leven, wordt de man, die veroordeeld is wegens eenig geschrift, beschouwd als een martelaar voor de vrijheid der ... die eenen krachtigen steen heeft bijgebragt voor de fondamenten ... moet worden opgetrokken; uwe maand gevangenis ... dan de ridderorden van heeren, olifanten en tijgers ... voor ontuig meer. —

De *Arnhemsche Courant* heeft in Nederland ACTE genomen van het waarachtig bestaan eener vrije drukpers en zij is daarmede voortgegaan, niettegenstaande de vervolgingen, tegen haren uitgever ingesteld, niettegenstaande gevangenis en boete. — Zie daar de kroon, welke ik u nog zal vlechten, wanneer ik, na honderd jaren, ontwaak.

Maar boete en vergoeding!

En uwe vrienden dan, de vrienden van de *Arnhemsche Courant*, bijna alle mannen van den arbeid, die een derde van hetgeen zij in het zweet huns aanschijns verdienen aan een vaderlijk budjet opbrengen, zullen zij geen penningsken over hebben, om u den last van boete en vergoeding, zonder uw bezwaar te doen dragen?

Wat mij betreft, die honderd jaren moet slapen, mijne rekening is zeer eenvoudig gemaakt, ik vind geenen penning van het mijne terug; men beschouwt mij als dood: na honderd jaren is hetgeen ik bezat zoo dikwijls overgegaan, dat de schatkist aan regten van overgang en successie het geheel zal hebben ingeslokt, tien percent en opcenten en syndicaat telkens en ik weet niet wat meer voor vruchtgebruik en periodieke uitkeeringen; in één woord, er blijft niets meer na honderd jaren overig; tast dus maar in den slaper zijnen zak en in die van hen welke met hem slapen. — Daarbij ken ik er onder uwe vrienden, die duizenden aan lasten jaarlijks betalen, en deze zouden niets over hebben voor den bestrijder van het *status quo* en der volharding? .... Neen! noch boete, noch vergoeding zal op u en uw huisgezin drukken.

De ontzetting van de regten, bij art. 42 der strafwet ...

Men noemt dat ontzetting van burgerlijke regten ... de wetten

niet kennen, denken dat het eene *aquae et ignis interdictio* is, dat men u alle middelen van bestaan ontneemt; dwaling en niets dan dwaling. Als ik wakker word, en de zaken vind zoo als ze nu zijn, dan begin ik met geducht aan dezen of genen de waarheid te zeggen, ten einde genot te hebben van het voorregt dat men u toekent. — Onderzoeken wij:

1°. Geene stemgeregtigheid! En waarom zoudt gij stemmen? Duizenden doen het met u niet en zij slapen er niet minder gerust om. Gij woont in eene stad, — wel nu, uwe stemgeregtigheid sterft in eenen raad *ad vitam*.

2o. Niet kiesbaar te zijn! Nog beter; ik ken geene armzaliger betrekking dan kiezer te zijn, ik ken dat beroep; al wierdt gij duizend jaren oud, gij zoudt er geen uitkomst aan zien.

Het is u bekend, dat men heeft uitgevonden regters *ad vitam*; gij weet waarom? omdat ze zonden zijn boven den invloed van dengeen, die hen gekozen heeft; wel nu, dat heeft men overgebragt daar, waar het er op aankomt de stem des volks te doen hooren!

Gij krijgt een kaartje, twee, tien kaartjes; daarop vindt gij den naam van iemand, die wel *ad vitam* op een kussen in eenen hoogen stoel wil zitten, er staat onder ... gij benoemt een der zes of veertien ander, indien het voor u tot benoemen komt; want zijt gij een ongelukkige speler, dan zijt gij uw geheele leven kiezer, de stemgeregtigden sloven zich uit, om hun leven lang en uw leven lang u tot kiezer te benoemen en gij werkt nimmer tot de benoeming van een raadslid uwer stad mede, want men loot er jaarlijks om, wie kiezen zal.

Maar nu hebt gij gekozen, en dan is het raadslid, even als de regter, geheel buiten uwen invloed; wat zeg ik *als*, neen, zoo is het niet, de regter kan dengeen, die hem noemt, nog noodig hebben, maar het raadslid ziet uit de hoogte op den kiezer neder, dien hij nooit meer noodig heeft. — Ga, ik wensch u geluk van dien last ontslagen te zijn.

3°. Geen gezworene te zijn, noch openbaren post te bekleeden! De gezworenen! o dat was te domperachtig voor het verlichte Nederland, zij zijn er niet meer. Maar geene openbare betrekking! *va t'en voir, s'ils viennent, Jean! va t'en voir s'ils viennent;* geloof er maar aan, mijn waarde uitgever der *Arnhemsche Courant*, ook zonder veroordeeling zoudt gij in dat lot wel deelen; derhalve nul tegen nul gaat op.

4°. Geen *port d'armes;* dat is een afgeschaft regt en ik geloof niet, dat men de jagt- of vischacte daarmede zal gelijk stellen, ofschoon men het niet kan weten, indien gij soms liefhebber van de jagt of visscherij mogt zijn; maar indien gij geen edelman zijt, en daarvan heb ik nooit gehoord, dan zijn die acten zoo kostbaar, dat het beter voor u en de uwen is de hazen maar bij den poelier te koopen; gij verliest dus hier of niets, of wint ten minste vijftig per cent.

5°. In geen familieraad te zitten! Alweder een last te minder, vooral sedert de nieuwe wetten, volgens welke men u uit Arnhem naar den Briel of de Goeree zoude kunnen roepen, om een helder advies uit te brengen, 't welk de kantonregter niet behoeft te volgen. — Ik druk u de hand, geachte en achtenswaardige uitgever, en maak u van harte mijn compliment.

6°. Geen voogd over vreemden te zijn! Ach, indien ik nog waakte, ik gaf een deel van mijne fortuin, om van dien last ontheven te zijn, vooral naar de nieuwe wet; — heden zijt gij vrij, meester over uw vast goed, morgen zijt gij voogd en men bezwaart dat goed, en de hemel helpe u van dat bezwaar af; de Fransche *purge* ontstelde te zeer de Nederlandsche magen!

7°. Noch expert, noch getuige in acten te zijn! Alweder een voorregt; in het eerste geval zijt gij gehouden berigt te doen over zaken, die gij soms geheel niet begrijpt en loopt gij gevaar om door eenen ondeugenden advokaat, *mauvais plaisant d'avocat* zeggen de Franschen, doorgehaald te worden; en als getuigen bij acten zien wij hier nobit dan schoenmakers en timmermansknechts. — Nog eene felicitatie derhalve.

8°. Geen getuigenis onder eede, maar alleen bij bevestiging! Hier neem ik mijnen hoed voor u af; veilig kunt gij dus de les in acht nemen: gij zult den naam uwes Heeren niet ijdelijk gebruiken! O gelukkige, het ... daarvan zijt gij verschoond! Wie gaf den mensch het regt ... wezen in nietigheden tusschen beide te roepen?

En ziedaar ... heffing van burgerlijke regten!

Maar ik heb bij uwe veroordeeling nog iets vergeten: de aanplakking van het vonnis te Arnhem en te Leiden. Hier ... of die veroordeeling u het regt beneemt het vonnis ook elders aan te plakken; ik geloof het niet; wel nu, doe het dan in alle steden, op alle hoeken der straten; bij die affiche zult gij niet de meest geafficheerde zijn.

Ik meende nog voor eenen anderen vriend eene troost-rede te schrijven, maar moet dit uitstellen: *claudite jam rivos pueri, sat prata biberunt* (*).

r. s.

(*) Deze troostrede schijnt reeds een paar weken vroeger geschreven, en vóór de twee laatste nommers der ... (*Aanmerking van iemand uit het publiek*).

Burgerlijke Stand.

TE ARNHEM:

Van 18 tot 24 Mei.

Gehuwd: J. G. Haak met H. J. Cramer. — J. Hebink met A. Buitenberg. — A. J. Berentsen met R. Roelofsen — A. van Maanen met J. Koelissen. T. Massop met W. Gasseling. — F. B. Kasteelen met F. Striek.

Bevallen: H. Spekle, geb. van Emden, Z. — W. Gerritsen, geb. Gerards, D. — W. F. Swaan, geb. Onsteuk, D. — H. Stroo, geb. van Sas, Z. A. G. de Graaf, geb. Posthuma, D. — C. Klaassen, geb. Vriesen, Z. — J. Gezink, geb. Wolters, Z. — J. Prins, geb. Janssen, D. — A. E. M. Vermeer, geb. Geertsema, Z. — J. Harmsen, geb. Derksen, Z. — A. M. de Wilde, geb. Kastelen, D. — A. C. J. Romeijn, geb. van Eijl, Z. — G. van der Kragt, geb. Bruns, Z. — B. van 't Hul, geb. van Omme, Z.

Overleden: J. Esvelt, 1 m. — G. Dolmeijer, weduwe A. Mulder, 77 j. Doodgeb. D. van A. Derksen, en J. Verhagen, — J. A. Ibel, 7 d. — D. de Haas, gehuwd met C. Waarbroek, 67 j.

TE NIJMEGEN:

Gehuwd: J. H. Schultz van Haegen met M. P. M. L. Westerouwen van Meteren. — W. C. ... met ... — ... Korten met C. Janssen. — H. A. van Giffen met M. G. Deeren.

Bevallen: M. van Duren, geb. Franken, D. — H. Poel, geb. van Hernen, Z. — E. Teunissen, geb. Feber, D. — A. M. van Haaren, geb. Havekes, D. A. J. van den Berg, geb. Arts, D. — A. H. Putters, geb. Poppink, D. — J. Courbois, geb. Bernards, D. — E. Hoesen, geb. Kok, D. — J. G. Marcella, geb. Dibbets, D. — E. J. H. Cornillon, geb. Christ, Z.

Overleden: F. Brookman, 72 j. — Z. W. van Slooten, 21 j. — W. Jaspers, 1 j. — E. H. van Haaren, 1 d. — M. A. Westerhof, 34 j. — H. Wellen, geb. Daams, 85 j. — J. Jong, geb. Reijnholt, 82 j. — J. Roelofs, geb. van Heumen, 28 j. — E. van Zwamen, 91 j. — F. Brandel, 14 j. — A. Kloosterman, 7 j. — W. K. prins van Saxen-Weimar Eisenach, bijna 20 j. — M. Aalders, geb. Overkamp, 69 j.

TE ZUTPHEN:

Gehuwd: D. Clasen met J. Addink. — W. Jansen met M. Bouwmeester. — E. Uiterwijk met J. Schuijlenborg. — J. Schouten met T. Bakker.

Bevallen: H. W. van Bruggen, geb. Hesselink, Z. — B. van der Linde, geb. Gerritsen, D. — G. van Aanholt, geb. Hietbrink, Z. — G. Meijer, geb. Muijderman, Z. — A. Baanders, geb. Vlierman, D. — C. W. Koebergen, geb. van Bakkenes, D. — J. H. Barink, geb. Egelink, D. — W. M. Beeuwkes, geb. Suel, (geslacht niet opgegeven.)

Overleden: Doodgeb. K. van ... Egelink, en A. C. C. Rhee. — G. B. Ottink, wed. Rensen, 76 j. — W. G. ... 27 j. — E. J. Jansen, 2 m. — G. J. Starink, 20 j. — B. H. van Spankeren, 51 j.

TE TIEL:

Gehuwd: D. Huijser met M. S. Brenkman. — J. M. Orlemans met A. Petersen. — N. Guckenheim, met I. C. de Beule. — J. van Meere met S. Levie.

Bevallen: R. G. A. Pfister, geb. Ketjen, D. — M. van der Loo, geb. Wennekes, Z.

Overleden: J. van Hees, 18 j. — B. van Frankfort, 1 j. — G. Jaspers, weduwe W. Philipsen, 64 j.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 25 Mei 2 El 7 Palm 0 Duim; gewassen 5 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.